

EKUMENINĖS TIESOS PAIEŠKOS IR KRISTAUS BAŽNYČIOS TAPATYBĖ

Romualdas Dulskis

Vytauto Didžiojo universiteto
Katalikų teologijos fakultetas,
Religijos mokslų katedra
A. Jakšto 1, LT-44279 Kaunas
El. paštas: r.dulskis@ktf.vdu.lt

Ekumenizmą neturėtume suprasti kaip paviršutiniškos įvairių konfesijų krikščionių vienybės siekį. Ekumeninis dialogas akina pagilinti savąjį tikėjimą. Kiekvienas jo dalyvis yra Šventosios Dvasios kviečiamas kuo rimčiausiai patikrinti sąžinę ir išdrįsti pripažinti bet kokią nesąžiningumą dieviškosios tiesos atžvilgiu.

Toleruodamas įvairius teologinio mąstymo būdus, skirtingus krikščioniškosios praktikos aspektus bei įvairias kulto formas, ekumenizmas akina priimti Dievo tiesos ir gėrio pilnatvę į savo širdis ir gyvenimą. Vienas iš svarbiausių ekumeninio judėjimo tikslų yra atvesti žmogų į akistatą su Kristaus Evangelija ir su objektyvia dieviškąja tiesa. Pastangos dieviškąją tiesą paversti subjektyvia kiekvieno asmens tiesa reiškia ir žmogiškosios asmenybės objektyvios harmonijos neigimą.

Pagrindiniai žodžiai: Bažnyčia, tiesa, ekumenizmas, pasauliečių kunigystė.

Įvadas

Šiandienėje sekularioje Vakarų Europos visuomenėje pastebimas keistas ir įdomus fenomenas. Nepaisant to, kad oficialiai Bažnyčios nuomonei dažnai ir įvairiais klausimais prieštaraujama, tam tikri Bažnyčios atstovai susilaukia didelio populiarumo. Pavyzdžiui, Briuselio arkivyskupas kardinolas Godfriedas Danneelsas yra labai mėgstamas žmogus Belgijos visuomenėje, kai tuo tarpu Katalikų Bažnyčia ir jos mokymas daugeliui belgų kelia „alerginę“ reakciją. Panašios apraiškos pastebimos ir mūsų šalyje, o vis labiau plintant Vakarų kultūros įtakai, esama pakankamo pagrindo spėti, kad ateityje jos dar stiprės. Tai skatina susimąstyti ir ieškoti išsamesnių

atsakymų apie Bažnyčios tapatybę ir tiesos problemą nūdienos pasaulyje.

Praeityje pigi apologetika mėgo į kitų konfesijų krikščionis žvelgti iš aukšto, kaip į priešininkus ir jų savitumą pateikti taip, kad paskui kuo lengviau būtų galima juos sukritikuoti. Šimtmečiais tęsėsi polemika, kuri iš tikrųjų reiškė abipusį monologą, siekiantį pateisinti savąją poziciją ir paneigti oponentų nuomonę. Abi pusės kalbėjo, tačiau ne norėdamos viena kitą suprasti, o tik apkaltinti ir sukritikuoti.

Ilgalaikių ekumeninių pastangų dėka poleminių monologinių kalbėjimo papročiai yra jau negrįžtamos praeities dalykas. Šiandien ekumenizmo paliestoje aplinkoje vyrauja geranoriškas ir supratingas įvairių krikščioniškų konfesijų traktavimas, pasi-

žymintis tikru ir nuoširdžiu noru pažinti ir suprasti įvairiose konfesijose esantį gėrį¹.

Tačiau nūdien, kai pripažįstamas įvairių krikščioniškose konfesijose esantis gėris, iškyla pavojus niveluoti dieviškąją tiesą, nutylėti „nepatogius“ klausimus ir užtušuoti mums nemalonius tiesos aspektus. Tad *tiesos klausimas* šiandien atrodo tampa vis aktualesnis. Daugelis linksta laikytis nuomonės, kad tiesa turėtų likti subjektyvi realybė, kad kiekvienas žmogus gali turėti „savo tiesą“ ir kad objektyvus dieviškosios tiesos pažinimas tėra pretenzinga iliuzija. Todėl natūraliai kyla klausimas, ar objektyvios dieviškosios tiesos pažinimo galimybė turėtų būti paneigta?

Tiesa ir žmogaus orumas

Jau Poncijui Pilotui atrodė nesuprantami, o gal ir nepriimtini Jėzaus žodžiai apie tiesos liudijimą: „Aš tam esu gimęs ir atėjęs į pasaulį, kad liudychiau tiesą“ (Jn 18, 37). Be abejo, dieviškoji tiesa negali būti apribota vienu žmogiškojo mąstymo būdu, vienokiu mentalitetu, viena kultūrine raiška, vienkia maldingumo praktika, o juo labiau tam tikra liturgijos forma. Kad dieviškoji tiesa būtų pažįstama, būtina priartėti prie paties šios tiesos šaltinio – Jėzaus Kristaus: „Kas tik brangina tiesą, klauso mano balso“ (Jn 18, 37). Visuotinė Kristaus Bažnyčia savo dvasiniais turtais pranoksta paskiras konfesines Bažnyčias. Globalus žvilgis į visas krikščionybės šakas teikia galimybę geriau suvokti dieviškąją tiesą. Toksai tiesos suvokimas yra artimesnis ir gyvenimo kasdienybei, kurioje

svarbų vaidmenį vaidina bendruomeniniai ryšiai. Ryšių nutraukimas reiškia gyvybingumo sunykimą ir yra ligos arba mirties ženklas².

Jonas Paulius II laikėsi nuomonės, kad tiek ekumeniniam judėjimui, tiek ir kiekvieno žmogaus gyvenimui bei jo asmenybės raidai tiesos pažinimas yra būtinas. Apie tai jis įtaigiai ir teisingai rašė savo Enciklikoje „Ut unum sint“, pažymėdamas, jog ekumeniniame dialoge „nekalbama apie tikėjimo paveldo modifikavimą, dogmų reikšmės keitimą, esminių žodžių iš jų pašalinimą, tiesos pritaikymą epochos polinkiams. [...] Tikėjimo srityje kompromisas yra prieštaravimas Dievui, kuris yra Tiesa. Kas Kristaus, kuris yra 'kelias, tiesa ir gyvenimas' (Jn 14, 6), Kūne galėtų kaip teisėtą traktuoti susitaikymą, pasiektą tiesos sąskaita?“³ Vatikano II Susirinkimo paskelbtoje religijos laisvės deklaracijoje „Dignitatis humanae“ dieviškosios tiesos paieška ir pritarimas jos reikalavimams teisėtai priskiriami žmogaus orumui⁴. Tiesos nebranginantis ekumenizmas būtų iliuzinis, o jo sukurta tikinčiųjų vienybė – apgaulinga. Tokia pozicija prieštarautų kiekvieno žmogaus širdyje giliai slypinčiam *tiesos poreikiui*. Idant išliktų ištikimas savajai prigimčiai ir Dievo suteiktam pašaukimui, asmuo turi siekti pažinti visą, neredukuotą ir niekaip „nepritaikytą“ tiesą.

¹ Plg. *Lexikon für Theologie und Kirche, Das Zweite Vatikanische Konzil*, T. II., Freiburg, 1966, p. 59.

² Plg. W. Hryniewicz. *Duchowość całości* // Ku chrześcijaństwem jutra, red. W. Hryniewicz, J. S. Gajek, S. J. Koza, Lublin, 1997, p. 751–753.

³ Jonas Paulius II. Enciklika *Ut unum sint*, 18 // Bažnyčios žinios, Kaunas, 2002, nr. 1–2.

⁴ Religijos laisvės deklaracija *Dignitatis humanae*, 1 // Vatikano II Susirinkimo nutarimai, Vilnius: Aidai, 2001.

Geranoriškas tarpkonfesinis bendravimas dažnai palieka neišdildomų įspūdžių ir reikšmingų žymių mūsų gyvenime. Įžymusis praeito šimtmečio teologas, vienas iš katalikų ekumeninės teologijos pradininkų, kardinolas Yves Marie Joseph Congar (1904–1995) paliudijo savąsias patirtis: „Atradau kitus dvasinius pasaulius. Jų didžios ir pozityvios vertybės aiškiausiai man apsieiškė. Jos visiškai neskatinio manęs išsizadėti to, kas katalikiška, nes šias vertybes pripažinau nepriklausomai nuo tam tikrų istorinių ir konfesinių apribojimų. Likau lotynistu, nes nedera palikti savo paties dar gyvo kūno. Pažinau savo lotyniškumo ribas ir kartu nustojau buvęs jo kalinys ar auka. Taip pat pažinau savyje katalikiško visuomeninio sąlygotumo žymes. Reikia būti aklam, kad nepastebėtum analogiškų protestantų ir stačiatikių sąlygotumų. Tai mane paakino išsilaisvinti iš jų ir tapti laisvu žmogumi. Laisvu akivaizdoje to, kas ekumeniniame judėjime vadinama neteologiniais skilimo veiksniais: istorinio paveldo sunkumai, nekritiški prietarai, ribotas ir į sklerozę vedantis mąstymo būdas...“⁵

Bažnyčia: tarp slėpinio ir institucijos

Rytų krikščionybėje Bažnyčia visų pirma yra suvokiama kaip slėpinys. Jos gyvybės versmė – Eucharistijos šventimas. Bažnyčia, anot stačiatikių teologų, turi pilną ir tikrą buvimą kiekvienoje vietinėje Bažnyčioje. Vietinės Bažnyčios vyskupas, būdamas apaštalų įpėdinis, vadovauja savajai Bažnyčiai, kuri yra vienijama ir ugdoma apaštalų mokyimo, bendro tikėjimo ir sakramentų prak-

tikos. Šios vietinės Bažnyčios nėra visiškai viena nuo kitos atsiskyrusios: jos lyg bendro kūno ląstelės, tarytum seserys, sudarančios vieną Bažnyčios šeimą, išsaugo ir savitumą, ir tarpusavio ryšius. Tad stačiatikiai visuotinę Bažnyčią suvokia kaip bendravimą tarp atskirų, lygių vietinių Bažnyčių, dalijantis tikėjimo tiesa ir artimo meile. Ypatinga atskirų vietinių Bažnyčių vienybės išraiška yra susirinkimai. Jie suprantami visų pirma ne kaip instancijos, skirtos valdyti ar teikti nurodymus vietinėms Bažnyčioms, bet kaip šventosios Dievo Bažnyčios vienybės liudijimas.⁶

Svarbų Rytų Bažnyčios sandaros vaidmenį vaidina patriarchatai. Kai kurios vietinės Bažnyčios, būdamos įkurtos apaštalų arba jų mokinių ir dėl to laikomos tiesioginės bei ypatingos apaštalų mokslo saugotojos, pirmųjų amžių Bažnyčioje įgijo didesnės reikšmės ir įtakos. Šių Bažnyčių vyskupai gavo patriarchų titulus ir tapo bažnytiniais autoritetais savuose regionuose. Pirmieji visuotiniai Susirinkimai jau žinojo penkis tokius patriarchatus, kurie pagal savo svarbą rikiavosi taip: Roma, Konstantinopolis, Aleksandrija, Antiochija, Jeruzalė. Vakaruose Roma buvo vienintelis patriarchatas, ir, didėjant jos reikšmei valdant Bažnyčią, kitų tikrų patriarchatų čia neatsirado, o suteikiami patriarchų titulai buvo tik garbės laipsniai, pavyzdžiui, Venecijos, Lisabonos, Madrido patriarchai. Popiežiaus primatui vis labiau ryškėjant, ankstyvoji patriarchų sąvoka Vakaruose pranyko. Be to, Vakarų lotyniškajai Bažnyčiai augant, pranyko suvoktis, kad ji, kaip ir paskiros Rytų Bažnyčios, yra partikuliarinė Bažnyčia.

⁵ Y. M. J. Congar. *Essais oecuméniques*, Paris, 1984, p. 185.

⁶ Plg. A. Сурожский. *Церковь*, Киев, 2005.

Tuo tarpu Rytuose patriarchai išlaikė ne tik garbės primatą, bet ir realią valdžią savo regionuose. Patriarchatai, turėdami autonomiją, yra atsvara per dideliame Bažnyčios centralizavimui bei uniformizmui. Savosios autonomijos dėka jie labiau suauga su savo krašto žmonių kultūra bei istorija, geriau pajėgia atliepti tautos mentalitetui bei tradicijoms. Patriarchatų visuma sudaro visuotinę Bažnyčią. Naujaisiais laikais buvo įkurti nauji patriarchatai: Maskvoje, Belgrade, Bukarešte, Sofijoje.

Vatikano II Susirinkimas pripažino šią rytiečių Bažnyčios sampratą kaip visiškai teisėtą. Dekrete dėl Rytų katalikų Bažnyčių „*Orientalium ecclesiarum*“ Susirinkimas net įsakmiai pasisakė, jog Rytų katalikų Bažnyčiose turi likti patriarchų institucijos su visomis savo teisėmis, kaip tai yra buvę senovėje, prieš įvykstant schizmai. Susirinkimas netgi pripažino patriarchams teisę savo sprendimu skirti naujus vyskopus savo patriarchijų ribose. Tai naujas požiūris. Anksčiau Rytų katalikų savitumas Apaštalo Sosto buvo tik toleruojamas ir buvo norima šioms Bažnyčioms perteikti kuo daugiau lotyniškosios kultūros. Kad būtų šitas žmogiškas ribotumas peržengtas, daug pagelbėjo popiežius Jonas XXIII. Šiandien aiškiai suvokdami Rytų Bažnyčių, o kartu ir visos pirmųjų amžių Bažnyčios patriarchinę struktūrą, matome Kristaus Bažnyčios santvarkos platesnę perspektyvą. Kai kurie teologai netgi siūlė atgaivinti ir Katalikų Bažnyčios patriarchatus. Vatikano II Susirinkimas šį klausimą paliko atvirą. Šitaip svarstydami rytietišką Bažnyčios ir jos struktūros sampratą, aiškiau suprantame mūsų vakarietiškos Bažnyčios struktūros ypatumus.

Protestantų požiūrį į Bažnyčią ir į tai, kas ji yra, apibūdinti yra kur kas sudėtingiau nei stačiatikių. Šis komplikuotumas kyla dėl protestantiškųjų konfesijų gausos. Kiekviena protestantų konfesija turi savo požiūrį į Bažnyčią ir savitą sampratą apie Bažnyčios struktūrą. Vis dėlto, analizuodami protestantiškas Bažnyčias bei bažnytines bendruomenes ir lygindami jas su Katalikų bei Stačiatikių Bažnyčiomis, randame tam tikrų visam protestantizmui savitų bruožų. Kai katalikiška ir stačiatikiška Bažnyčios samprata remiasi Bažnyčios kaip tarpininkės tarp Dievo ir žmonių vaidmeniu, sakramentų bei bažnytinių pareigybių pabrėžimu, mokymo tradicijos saugojimu ir branginimu bei ryšio su pirmąją apaštalo Bažnyčia akcentavimu, tai protestantiškoji Bažnyčios suvoktis labiau akcentuoja čia ir dabar mezgamą bei rutuliojamą Dievo ir žmogaus santykį. Pabrėžiamas žmogaus nuteisinimas tikėjimu, kaip šio santykio realizavimas. Be to, protestantiškosios Bažnyčios pagrindinį savo vaidmenį dažniausiai įvardija kaip Dievo žodžio skelbimą, ligi minimumo redukuodamos sakramentinę praktiką arba net visiškai ją atmesdamos (išlaikydamos tikrai Krikštą).

Analizuojant protestantiškųjų Bažnyčių ekleziologiją ir lyginant ją su katalikų bei stačiatikių ekleziologija matyti, kad Anglikonų Bažnyčia šioje situacijoje užima tarpinę padėtį. Anglikonų Bažnyčios mokymas yra daugiau lemiamas kalvinistinių idėjų, tačiau anglikonų ekleziologija ir sakramentų doktrina turi daug bendra su katalikų ir stačiatikių požiūriu.

Bažnyčios sampratos panorama, kokią ją atskleidžia skirtingų konfesijų eklezio-

logijos, leidžia mums išsamiau ir giliau pažvelgti į Bažnyčios slėpinį. Išganomuoju savo veikimu Dievas vienija žmoniją su savimi ir skatina žmonių tarpusavio bendrystę-komuniją (lot. *communio*). Šių Dievo veiksmų dėka randasi bendruomenė, kurią vadiname Bažnyčia. Jėzų ir jo mokinius jungia slėpininga komunija: „Pasilikite manyje, tai ir aš jumyse pasiliksiu“ (Jn 15, 4). Ši komunija Bažnyčioje perteikiama per Dievo žodį ir sakramentus. Krikštas – šios komunijos pradžia ir pamatas, o Eucharistija – viso krikščioniškojo gyvenimo versmė ir skatintoja. Vienydamą žmogų su Dievu, Eucharistija atskleidžia ir savo socialinį aspektą, nes asmens dalyvavimas Eucharistijoje reikalauja iš jo geranoriško ir atsakingo požiūrio į kitus žmones. Šis Eucharistijos aspektas jau randamas Didachėje, taip pat ir Bažnyčios Tėvų, tiek rytiečių, tiek vakariečių, mokyme. Taigi Eucharistiją išpažįstame ir kaip tikinčiųjų tarpusavio komunijos versmę, kaip sakramentą, išreiškiantį ir gimdantį Bažnyčios ir žmonijos vienybę. Brolis Roger siūlė leisti priimti Eucharistijos Sakramentą tiems protestantams, kurie tiki realų Kristaus buvimą Duonos ir Vyno pavidalais bei nuoširdžiai trokšta krikščionių vienybės. Taigi Eucharistija galėtų tapti vienybės versme. Šią savo idėją brolis Roger rėmė Mišių už krikščionių susivienijimą Komunijos maldos prašymu: „Mūsų priimamas Švenčiausiasis Sakramentas, Viešpatie, tegul atkuria Bažnyčios vienybę, kurią pats savimi vaizduoja.“⁷

Vatikano II Susirinkimas sustiprino pneumatologinį Bažnyčios gyvenimo as-

pektą, pažymėdamas, kad Bažnyčios vienybės Pagrindas yra Šventoji Dvasia⁸. Be to, Susirinkimas Bažnyčią apibrėžė kaip tikėjimo, vilties ir meilės bendruomenę⁹. Šventoji Dvasia, pripildydama Bažnyčią, visus tikinčiuosius jungia su Kristumi ir tarpusavyje. Šventoji Dvasia ugdo tikinčiuose įvairias antgamtines dorybes, visų pirma tikėjimą, viltį ir meilę. Tad, anot Susirinkimo, ne hierarchinės pareigybės sudaro svarbiausią Bažnyčios vienybės veiksnį. Šventoji Dvasia svarbesnė už tarnystes, o dvasiniai tikinčiųjų bendruomenės ryšiai – už formalų bendravimą. Jei Bažnyčia yra tikėjimo, vilties ir meilės bendruomenė, tai visur, kur pasireiškia šios dorybės, gimsta Bažnyčia. Kita vertus, pati Bažnyčios gyvenimo kokybė gali būti pamatuojama tikėjimo, vilties ir meilės dorybių intensyvumu. Ten, kur šios dorybės silpnėja, ten iš tikrųjų nyksta Bažnyčios esmė.

Pabrėžiant Šventosios Dvasios veikimą ir teologinių dorybių svarbą Bažnyčioje, pagilinama Bažnyčios savimonė nulukštenant nuo jos istorines apnašas, kurios svarbiausiais laikė sakramentus bei pareigybes ir Bažnyčią traktavo labiau kaip visuomeninę instituciją. Pneumatologinis Bažnyčios suvokimas yra artimas protestantiškajai Bažnyčios sampratai ir todėl tampa tvirtas ir viltingas pagrindas krikščionių vienybės keliui.

⁸ „Ecclesiae unitatis Principium“, *Dekretas dėl ekumenizmo*, 2 // Vatikano II Susirinkimo nutarimai.

⁹ „Communitas fidei, spei et caritatis“, *Dogminė konstitucija apie Bažnyčią*, 8 // Vatikano II Susirinkimo nutarimai.

⁷ Plg. Roger Schutz. *Die Gewalt der Friedfertigen*, Freiburg, 1972, p. 74–76.

Pasauliečių kunigystės dimensijos

Nors Jėzus nebuvo kunigas Senojo Testamento prasme, nes „priklausė kitai giminei, iš kurios niekas netarnavo aukurai“ (Žyd 7, 13), vis dėlto krikščionybėje Jis laikomas Aukščiausiu ir Vieninteliu Kunigu. Kristaus kunigystė ryškiausiai atsiskleidė Jo Kryžiaus kančioje ir mirtyje dėl žmonių išganymo, kada Jis atliko aukos atnašavimą „vieną kartą visiems laikams, paaukodamas pats save“ (Žyd 7, 27). Kai teologija kalba apie visuotinę pasauliečių kunigystę, visų pirma krikščionys pasauliečiai akina mi aukoti Dievui savo kasdienio gyvenimo aukas: kasdienį vargą, profesinių pareigų sunkumus, šeimos ir buities rūpesčius, ligos skausmus, patiriamas nuoskaudas ir kitokius skaudžius išgyvenimus. Taip pat, sekdamas apaštalo Pauliaus žodžiais, Bažnyčia kiekvieną tikintįjį / tikinčiąją moko aukoti Dievui savo maldas ir save pačius: „Dėl Dievo gailestingumo prašau jus, broliai, aukoti savo kūnus [= visą asmenybę] kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią auką, kaip dvasinį Dievo garbinimą. Ir nesekite šiuo pasauliu, bet pasikeiskite atsinaujindami dvasia, kad galėtumėte suvokti Dievo valią, – kas gera, tinkama ir tobula“ (Rom 12, 1–2).

Visuotinė krikščionių kunigystė atiskleidžia pasauliečiams aktyviai dalyvaujant Bažnyčios gyvenime: parapijos organizacinėje veikloje, per įvairių sielovados iniciatyvą, liturgiją ir kt. Tačiau nūdien ryškėja dar vienas visuotinės tikinčiųjų kunigystės aspektas. Kaip turėtume vertinti parlamentarą, drąsiai kovojantį dėl teisingumo, arba politiką, siekiantį etinių vertybių išsaugojimo viešajame gyvenime? Ar žurnalistas, ginantis skriaudžiamuosius ir

demaskuojantis piliečių teises pažeidžiančią valdininkų savivalę, nėra tarsi savotiškas nūdienos pranašas? Ar dėstytojas, publicistas, menininkas, ugdatys visuomenę ir skleidžiantys tikrąsias vertybes, neatlieka kunigišką švietėjišką veiklą? Senojo Testamento pranašai ir kunigai ne kartą atliko analogiškas funkcijas. Katalikų Bažnyčia visais laikais jautėsi esanti pašaukta ne tik išganymo misijai, bet ir įgaliota šviesti ir kultūrinti visuomenę, kovoti dėl teisingumo ir žmogaus teisių, mažinti skurdą ir apeliuoti į valdančiųjų sąžinę. „Paskutinėmis dienomis,– sako Dievas, – aš kiekvienam kūnui išliesiu savosios Dvasios. Tuomet jūsų sūnūs ir jūsų dukterys pranašaus, jūsų jaunuoliai matys regėjimus, o jūsų seniai sapnuos sapnus. Taip pat ir savo tarnams bei tarnaitėms tomis dienomis aš išliesiu savosios Dvasios, ir jie pranašaus“ (Apd 2, 17–18). Šios citatos prasmė ypač išryškėja atsimerant, jog biblinių pranašų vaidmuo buvo ne spėlioti apie ateitį, bet, regint ateities perspektyvą, kalbėti (ne kartą labai aštriai ar net drastiškai) apie dabarties visuomenės gyvenimo problemas. Iš kunigų giminės kilęs pranašas Jeremijas nuolat turėjo priekaištauti savo tautiečiams, būti žmogumi, „kuris kaltina ir teisia visą kraštą“ (Jer 15,10).

Jei nūdienei teologijai jau įprasta kalbėti apie anoniminius krikščionis¹⁰, tai lygiai taip pat galime kalbėti apie anoniminius kunigus. Daugelis krikščionių, net nemąstančių apie visuotinę tikinčiųjų kunigystę, įneša svarų indėlį į visuomenės švietimą.

¹⁰ Plg. H. Fries. *Fundamentaltheologie*, Graz-Wien-Köln, 1985, p. 326; taip pat: H. Vorgrimler. *Naujasios teologijos žodynas*, Kaunas, 2003, p. 33–34.

Kiti, nors nesitapatindami su krikščioniškąja tradicija, tačiau, persiėmę tauriais idealais, imasi nuostabių ir nepaprastai vertingų iniciatyvų. Todėl šiandien akivaizdu, kad visuotinė tikinčiųjų kunigystė neapsiriboja parapiniu, o juo labiau liturginiu aktyvumu. Ji turi aprėpti visas visuomenės gyvenimo perspektyvas, kultūrą ir politiką, meną ir mokslą, verslą ir žiniasklaidą, nes šių sričių žmonės, jei tik vadovaujasi tauriais ir didžiadvasiškais motyvais, tikrai dalyvauja kunigiškoje ir pranašiškoje Kristaus misijoje.

Kaip Bažnyčią sudaro ne tik vyskupai, kunigai, vienuoliai, katechetai ir šiaip pamaldūs tikintieji, bet ir visi priėmusieji krikštą bei visi anoniminiai krikščionys, lygiai taip visi yra pašaukti sekti Kristumi ir skleisti jo gyvenimo būdo ir mokymo šviesą visose asmeninio bei visuomeninio gyvenimo sferose: „O jūs esate išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, įsigytoji liaudis, pašaukta išgarsinti šlovingus darbus to, kuris pašaukė jus iš tamsybių į savo nuostabią šviesą.“ (1Pt 2, 9).

Išvados

Ekumenizmas nėra vien išorinės, paviršutiniškos vienybės siekis. Ekumeninis dialogas – tai atsivertimo dialogas. Jis vyksta Dievo akivaizdoje, todėl kiekvienas jo dalyvis yra Šventosios Dvasios kviečiamas kuo

rimčiausiai patikrinti savo sąžinę, išdrįsti pripažinti savo neteisumą, išpažinti savo kaltybę ir žengti teisingumo, tiesos ir gėrio keliu. Ekumenines pastangas suvokiame ne kaip žmonių sumanytą užmojį, bet kaip Šventosios Dvasios įkvėptą darbą, Dievo malonę šių dienų Bažnyčiai ir pasauliui.

Vienas iš svarbiausių ekumeninio judėjimo tikslų yra atvesti žmogų į akistatą su Kristaus Evangelija ir su objektyvia dieviškąja tiesa. Toleruodamas įvairius teologinio mąstymo būdus, skirtingus krikščioniškosios praktikos aspektus bei įvairias dievo garbos formas, ekumenizmas akina priimti Dievo tiesos ir gėrio pilnatvę į savo širdis ir gyvenimą. Ekumenizmas drąsina mus pripažinti ne tik savo nuodėmes, bet ir bet kokią nesąžiningumą dieviškosios tiesos atžvilgiu bei neatsivėrimą Šventosios Dvasios įkvėpimams. Pastangos dieviškąją tiesą paversti subjektyvia kiekvieno asmens tiesa reiškia ir žmogiškosios asmenybės objektyvios harmonijos neigimą. Taigi subjektyvi tiesa veda link subjektyviai suprasto gėrio, kuris neretai gali būti tikras destruktivus blogis, žlugdantis tiek vidinę asmens harmoniją, tiek visuomenės gyvenimo darną. Todėl šių dienų krikščionims, o drauge ir visiems geros valios žmonėms telieka išplėsti savo širdis ir suvokti save kaip būtybes, kurias tegali patenkinti objektyvios dieviškosios tiesos bei dieviškojo gėrio pažinimas ir jo skleidimas visais kasdienybės matmenimis.

ECUMENICAL SEARCH FOR TRUTH AND THE IDENTITY OF THE CHRISTIAN CHURCH**Romualdas Dulskis****Summary**

Ecumenism should not be understood as an aspiration for merely external and superficial unity. Ecumenical dialogue is a dialogue of conversion. This dialogue is being executed in the face of God, and so each participant is invited to seriously check his/her conscience, make bold to acknowledge his/her wrongness, confess his/her faults and take the road of truth, justice and good. Ecumenical efforts are understood not as a man-thought of scope but as a work inspired by the Holy Spirit and God's grace for the modern Church and the world.

Ecumenism is tolerant to diverse theological thinking, different aspects of Christian practice and various forms of religious cults, but at the same time ecumenism urges people to accept the plenitude of God's truth and goodness into their hearts and life. One of the main goals of the ecumenical movement is to bring a human being into face-to-face with the Gospel and the objective divine truth. Ecume-

nism encourages us to plead guilty not only to our sins but also to any dishonesty regarding the divine truth and our reticence to the divine truth by taking inspiration from the Holy Spirit.

Aspirations to convert the divine truth into the subjective in every person's truth are also a denial of objective harmonic development of a human being. Thus, the subjective truth leads one to subjectively perceive good that can often be destructive or evil and so destroying both personal harmony and the harmony of social life. That is why for today's Christians and all people of good-will there no other way but to expand their hearts and find themselves as creatures that can be satisfied only by recognition of the divine truth and divine goodness, as well as their implementation in all dimensions of the daily rounds of living.

Keywords: Church, truth, ecumenism, priesthood of the laity.